

Naša Sloga izlazi svaki 1 i 1/2 dan mjeseca i stoji s poštarinom za cijelu godinu 2 f. a za kmeta 1 for.; razmierno za pol god. 1 f. a za kmeta 50 novč. Izvan carovine više poštarina. Pojedini broj stoji 6 novč.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politični list.

„Slogom rastu mnoge stvari, a nosloga sve pokvari.“ *Nar. Post.*

Oglasi se primaju po navadnoj cjeni. Pisma neka se šalju platjene poštarino. Nepodpisani se dopisi neupotrebljavaju. Dopisi se vraćaju. Uredništvo i Odpravništvo nalaze se Piazza della Dogana N.º 1 Scala II.

Godina IV.

U Trstu 1 Aprila 1873.

Broj 7.

Pogled po svietu.

U Trstu 31 ožujka.

U Beču je ovih danah i gospodarska kuća prihvatila zakon za novi izborni red, jer nije proti njemu glasovalo nego nekoliko federalista, a na čelu im poljski knez Czartoryski. Toga radi vlada medju centralisti svo veće i veće veselje. Tomu zakonu sad nefall drugo nego provišnja carska potvrda. Jedno česke novine dokažuju, da bi federalisti u nekih prilgodah mogli i po ovom zakonu doći do većine u carevinskom vieću, a to nalme kad bi u Beču sjedilo federalistično ministarstvo. Ali kad će to biti? U ostalom, bilo silko bilo tako, i ovo stanje neće trajati, nego do prve sile.

Za Poljake se glasa, da nemiste doći ni u delegaciju, koje će se prekosutra sastati. Na prosvjed proti bečkoj petorici dalmatijskih zastupnikah, što smo ga i mi u zadnjem broju priobćili, pristala je sva Dalmacija kao jedan čovjek. Za tu petoricu jedne novine vele, da su Poljaci barem pobjegli od pokopa svoje braće Slavenah, a Dalmatinci da su na njih u grob po obredu i lopatu zemlje bacili. Ustavni odbor misli predložiti carevinskomu vieću, neka se ministarstvo opunovlasti, da može gdje na se sviđi privremeno obustaviti porotni zakon, polag kojega nesude štamparskih prestupakah obći sudovi, nego sami državljani. To je najjasniji dokaz, da centralistom nije sloboda nego na jeziku, a srdeo njihovo da je daleko od nje.

Odkora bila se digla velika hajka na Magjare poradi Eskomptne Banke, al su naši centralisti morali popustiti, pak se i ta stvar svršila po želji Magjarah. Szlávyevu se ministarstvo održalo, ali Deákova je stranka jednako razklimana, te se nezna ni kako će se razčistiti, ni kako i kada popuniti. Glasila narodne u Hrvatskoj stranke nadaju se dobru uspjehu od dogovaranja dvajuh u Pešti kraljevinskih delegacijah. Ali što su Magjari Hrvatom odgovorili, to se još nikako nezna, jer Magjari da hoće, da se šuti. Mi mislimo, da se pošten magjarski odgovor nebi mario kriti, kako se u svoje vrijeme nisu marili kriti poštenu hrvatski zahtjevi.

U ovaj čas se sav sviet čudi Franceskoj, koja je Njemačku zaprosila, neka joj bude prosto izplatiti svoj dug i prije ustanovljena vremena. I tako će petoga dojdućoga rujna platiti i peti milijard i francesku će zemlju ostaviti i zadnji njemački vojnik. Bismark se dakle provario, kad je mislio, da je Francesku Bog zna kako i dokada oslabio i upokorio. Franceska se evo diže, a njemu zadaje katolička crkva, koju je počeo nemilice progoniti, trista brigah. U Španjolskoj se kolju medju sobom republikanci i kraljevci.

POUKA.

kako treba postupati s marvom (živinom) da neoboli, i što ima učiniti gospodar, kad mu oboli.

(Dalje)

Kad je živini jest dati.

Mnogo živini pripomaže, da zdrava ostane, ako u svoje vrijeme hranu dobiva. Nije moguće uprav reći, koliko puti i o kojej je dobi najbolje živinu u staji krmiti; akoprem nas iskustvo ipak toliko uči, da živini mnogo bolje tekue, ako se

joj već puti, pa manje hrane daje, nego li preveć na jedan put. Isto tako marvi bolje tekue, ako joj se hrana o odlučenoj dobi podaje, nego li onda kad se tko spomene.

Treba jošte uvijek paziti, da ima marva, potle se najila, dosti pokoja, da probavi. Osobito pri konjih dosti se to putih zanemari, pa se po obilnom krmjenju odmah na težko djelo uprožu; lahko tada napada konje kolika (griza) i već im puti zatim želudac pukne. Isto tako i volove, jedva što su se napasli, nekoi ljudi gone i sile na djelo, akoprem kao što je poznato, već pokoja trebaju dok probave.

Jošte se nešto iziskuje od gospodarah, koji želi zdravu živinu imati, a to je: *vistoca jastah, koritah i posudja za napajanje*. Toga radi gospodarova je dužnost ostanke i použitu hranu uvijek i pri svakoj živini pomnijivo osnažiti, prije nego li joj drugu hranu poda. Osobitna pak načinom ima se brinuti, da *korita* budu čista, kad živina dobiva poparenu ili takovu hranu, koja se lahko skisa. Takovi se najme ostanci uvijek skisaju, kad dugo vremena u koritih ostanu, živini pako škode, kad s novom hranom takodjer stare pokvarene ostanke mora uživati.

Živina potrebuje soli.

Da živina laglje probavi, daje joj se *soli*. Nedvojbeno je, da zdravlja živinskomu mnogo pripomogne, ako kadkada soli dobije. Nijednomu se zato gospodaru nebi imali smiliti novci, što potroši za sol, kojom može svoju marvu uvijek zdravu očuvati. Na to se razumije, da i u ovoj se stvari gospodar ima umno ravnati, jer je i *preveć* soli takodjer škodljivo živini, a navlastito ovcam. Poradi toga nije dobro postaviti živini cijele ploče soli, da liže, jer se tako nauči i dosti puti želi jedino, da bi se s njom igrala, a ne radi potrebe lizala. Takodjer ni u ovcarnicah nije dobro komad soli gdje objesiti, da oveo kad im drago ližu, jer i tute nekoi se su oveo skoro uvijek pri soli, a druge nikad do nje niti doprieti nemogu. S toga je najbolje, dati živini toliko soli, koliko joj je uprav ide; a da se to dostigne, sol se pomieša il med mekine (poseje) u kurito, il se u hranu natrusi, il pa u vodi stopi.

Govedjoj se živini po nekoliko puti u tjednu daje soli, i računna se 1 fant soli na mjesec po svakoj glavi; ovcam se većinom daje soli samo *jedanput* u tjednu i najme od 1 do 1 1/2 lota za odraslu ovcu. Više se soli može dati živini, kad ima slabu i neprijetnu hranu, tim onda, kad se ima živina s pašo suhoj hrani privaditi, il pa kad se pita, da se uvijek žesću hrani. Konjem se navadno, ako uživaju dobro i zdravo sieno, pa i ovas, soli uedaje.

(Sliciti će.)

D o p i s l.

U Zagrebu, mjeseca marća 1873.

Mislio sam davno, neće li „Naša Sloga“ dobiti u Zagrebu čovjeka, koji bi joj doglasivao, što se za znamenitih događaja u glavnom gradu hrvatske zemlje. Čekajuć na to, pušćam da vam drugo pero piše drugo stvari; a ja ću vam javiti što-god, što se vas u Istri pobliže tiče.

Na ovoj juridičkoj Akademiji je ljetos šest juristah iz Istre. Ja jih dobro poznam i mogu vam stalno reći, da nijedan od njih nije podpuno obskrbljen, da bi se mogao bez druge brige dati posvema na knjigu; ugo jedan ovako drugi

onako, svi si moraju krah služiti, da proživu, i pokraj toga se učiti, da jedanput ljudi budu.

A kako se ponaša naša porečka Junta prama potrebnjoj i knjige željnjoj našoj mladoži? Nekoliko sami znate, nekolicina ču vam ja dopovjedati. Jedan tih jurista bio je umolio štipendij od 200 for. Nakon nekoga vremena dođe mu rešitba, da dobiva 60 for. vanredne pomoći. Zašto nije dobio štipendija, toga razloga nesmi on znati. Čujte ovu drugu. G. I. J. sirota bez oca i majke, bio je umolio za pomoć 50 forintih. Junta mu je dekretom od 27. decembra 1872. Nr. 3869 ovako odgovorila: „Si restituisee, non avendo „trovato la Giunta Provinciale, di far luogo alla domanda. „Il Capitano Dr. Vidulich m. p.“ Što bi se hrvatski ovako reklo: „Vraća se, jer zemaljski Odbor nenahodi, da usliša molbu.“ Tako se odgovara na sploh mladićem, koji su na hrvatsku odgojeni. Međutim onaj jurist, koji od svoje domovine nije mogao dobiti pomoći, našao ju je kod odbora „društva u pomoć siromašnih jurista“ ove Akademije. Kako ste već spomenuli, taj odbor je bio zamolio porečki sabor, neka mu čim tim kapital poveća. Junta je odgovorila, da se nemože, jer je sve potrošeno. Zemaljski odbor kranjski je pokazao barem onu obilnu čovjekoljubivost i poslao mu 30 for.

Iz svega toga se učimo: 1. Da naša mladož nahodi prijateljske pomoći i uzdanica rukuh pri Hrvatih u Kraljevini i pri Slovonih, jer brat brata svagde pozna i jer krv nije voda; 2. da smo mi u Istri malodušnici i kukavice, kada se još nije našao čovjek, koji bi prigovorio talijanskoj gospodi, što tako malo mare za mladož hrvatske narodnosti, tim više što uvijek viđu, da smo mi još nizko u nauku; 3. da bi nam doba nastojati o društvu, kakovo je po prilici ovo na Akademiji zagrebačkoj, koje bi pomagalo naše mladiće, osobito po srednjih školah. Našim pako talijanskim u Istri susjedom velimo ovo: Istarskih mladićah ima u Pragu, Beču, Gradcu i Zagrebu po visokih školah, ima jih i druguda, koji će doći na te škole; a ti mladići znaju, da nisu Talijani, nego Slaveni i da je njihova dužnost, učiti se i mučiti, da pomognu jedanput do prosvete i napredka svojemu narodu. Al mućec se i stradajuć, neće nikad zaboraviti onih farizejskih riječi, koje je predlaue izustio na saboru jedan poslanik talijanske stranke: „Non è colpa nostra se gli Slavi dormono“: Nismo mi krivi, što Slaveni spavaju!

U Primorju, izpod Velebita. *)

Da si mi zdravo, prijatelju Gjoko!

Obrekoh ti pri svom polazku pisati, pa evo ti tek treći mjesec knjige moje, koje ti žalibože nemožem nakittiti niti smiljem nit bosiljem, već ti je šaljem tužnu i u crno zavijenu, kô što sa nam i razgovori bili sve do zadnjeg časa, dok sam te gledati smio u junačko ti čelo — jer se odnošaji naše Domovine baš u ničem na bolje neokrenuše.

Mislilo si, e mi je bol srce preuzela s nezaslužena pragonstva moga. Nije tako, prijatelju dragi, to je čast, koje ja zaslužio nisam; a za zavidnike se Bogu molim. Mi se netrebamo bojati, dok pristajemo uz pravicu, ma sve paklene sile na nas paklenim ognjem sipale.

Dok sam kod vas bio, i lepo smo zaključili u našem mjestnom školskom vieću glede otvorenja i ustrojenja školah u Trojvrhu, u Jesenici i u Zaborskom. Mi se tu pozvasmo na §. 5. o obučavanju, po kôd se u svakom krajiškom mjestu učiona ustrojiti ima, gdje je najmanje četrdesetero za školu sposobne djece. U navedenih mjestih nadjosmo mi i po dva puta toliko sve liepe i zdrave te za školu sposobne djece, zato i podastriesmo molbu, kako u našem zapisniku čitati možeš. Gospodin nadzornik L. revan je muž i gleda i nastoji u svakom obziru okô napredka naših školah; njemu napomeni prvom zgodom, kada se sastauate u vieću. On će učiniti što može. Ordje ja još nepoznajem našega g. nadzornika, ali znadem, da je i u ovoj mojoj cesaričkoj župi više od 40 za školu sposobne djece, zato ću upitati prvom zgodom, da li će se blagodati onoga §. i na moje župljane izlieti.

*) Zakašnjeno. Ured.

Ako su nam reforme u Krajini zbilja kakove blagodatni doniele, to možemo brojiti školstvo medju prve; jer koje je sredstvo bolje za prosvietiti i naobraziti narod do škole? Po broju školah jedne zemlje sudi se njezin duševni napredak ili nazadak, ako ju savnjuješ sa drugom kojom naprednom ili zanemarenom i zapuštenom zemljom. Naš promilostivi kralj hoće i zapovieda, da se naš u Krajini zapušteni i zanemareni narod prosvetuje, da više nezaostaje iza naobraženih i naprednih narodah, on je zato i potvrdio onaj peti §. Pa kako se vrši njegova zapovjed? Tko preči uživotvorenju njegovih plemenitih namierah? Ima li možebit koga, koj bi rada, da naš narod u Krajini uvijek glup ostaje? Tko se može koristiti njegovim neznanjem i duševnim nazadkom? Bože nas oslobodi ovakovih strašnih mislih, na koje nas dovelo zanemarivanje petoga §! Prve se godine, istina, nije ni moglo sve na jedan put stvoriti, osobito ondje, gdje neima niti zgrade niti učitelja; ali biti će druge godine, što nije prve bilo, koja se još može kao pripravna godina k tomu poslu upotrebiti.

Do nas stoji, da se ova i druge blagodati oživotvore, što nam ih je naš promilostivi kralj u Krajini dozvolio. Ako svi složno budemo kucali, otvoriti će nam se; ako svi molili budemo, uslišane će biti molbe naše. Moliti je dopušteno, a kralja našega vršimo želju, kada zahtievamo, da se volja njegova vrši. Zdravstvuj!

Tvoj prijatelj, pop Joso.

Na parobrodu iz Spljeta u Šibenik.

Župnik, Odvjetnik i Trgovac.

(Kona)

Žup. Sada nam nema one prvašnje žestoke borbe s protivnom strankom; neke u njezine zvijezde zapadale kao na Sedanu Napolijun, a neke potamnjele kao zlatohlepni Rauch u Loujskopoljskom blatu, a neke propadaju na trgovištvu kao pozlačeni olovoovoci; rata nema ni u Evropi ni u Americi; a bune pospale na Kandji i u Španji (?). Iz nova nema nego staro rovanje njemačko-magjarsko-tursko proti slavjanstvu. Velikih daklo političkih slasticah nemore nam *Narodni List* sada napripravit i na siniju iznašati, i tako valja da štogod i omlitavi. To nije do urednikah, nego do okolnostih. A bilo je pako i koji su plaćeni, a nerade, ili po sve malo; a prvi su na vikanju. A koji bi umjeli i mogli, neće da pišu s navadne nam u Dalmaciji lenosti, a i ovi pristaju uz vikače. Htjeli bi svašta obilato iz tuđe izbe, a iz svoje ni zrnce ni kapca. Pa i tako nemožemo se nikako tužiti; samo neka budu bolje udošene i popunjene političke viesti i neka su česti i jezgroviti dopisi iz Beča, Pešte, Zagreba i Biograda. Ako uz to budu svi rodoljubi koristnimi radnjami i dopisi pripomoći, eto nam obilate večere na domaćem stolu. A znate li koji se za najviše tuže i viđu? Oni, vjerujte mi, koji primaju a neplaćaju list; sram ih bilo i kod svojih i kod tuđih.

Tr. I to vam je sve dobro. Za trgovačke moje poslo zavirim u trštanske novine, pa sve s kraja na kraj štijom svaki broj *Narodnega Lista*, i nije mi se nikad dosudilo, nego samo kada se posve upušća u prepiranje s onim gadihom, što je *Dalmata*. A i u Trstu vidim da ga svi rada štiju, a na *Dalmatu* neće ni da pogledaju.

Od. Valja reć pravo, *Dalmata* je za sramotu sve naše dične Dalmacije, ove biserkrone Trojedne Kraljevine. Da bi zavladahi Dalmatovci, oni bi, kao onda u doba francuzko, samo davili i zatvarali.

Tr. Bi i gore; sada bi i kameno ulje imali.

Žup. Tminam bi se hotjelo da se uništi svjetlost, a zlu da nestane dobra. Nije se ni čuditi; u izrodu nema ni duše ni sreće.

Tr. Potaljandčnjak, kao i poturčenjak, gori od Turčina.

Žup. Evo me daklen da svršim i da nijednoj nestajem dužan. Naš *Narodni List* može u svačije ruke upasti, ali lje neće nikad u ruke onih, koji se diče neznažokimi načeli i koji bi ga htjeli načiniti glasilom istih zabludnih

načelab. Zasnivali oni i deset novih, naš *Navodni List* mora obstati. Ovi je počeo naš politički narodni proporođ, i ovi isti mora nas uvest u bram narodnoga slavija i u dvoranu narodnoga pira. Da se štogodir priličnog pokušalo, ili bolje rekuć, zaprietilo u Zadru, istina je. To mi je potanko pripoviedao prijatelj, a njemu naši u Zadru. Ja ih znadem i poznajem dobro. Može ih strast za čas zanieti, da nevide propast pred sobom otvorenu. Ako se i Marko Kraljević za inad poturđio, oni izučeni i bistorazumni i dosad u poštenju barjaktari i prvenci neće se za inad učiniti svoga roda i naroda izdajicami. Svaki bo koj u logoru narodnom sije neslogu i razdor, otvara provalu neprijateljskim četam, i kano izdajna zmija otrovnim zubom ujida njedra, koja su ju milo-ljubno grijala. Da bi vam ih imonovao, i vi biste od moje bili, i rekli biste, da to oni neće učiniti za živu glavu. Takova šta nemogu činiti nego podkupljenici Roz-norovo i Wagnerovo vlade i plaćenici Laponovi. Ja se daklen ništa nopllašim ni toga časovitog zabludnog pokušanja, ni N. N. zaputovanja. Svako more zla godina kadkad uzbuni, al mu do malo prvašnja i vođa tišina. Vi ste oba poznati kao narodni ljudi, a znadu volo dobro i mene narodnjači u Zadru; pozdravite ih od moje strane, do potrebe kažite im, što sto žuli od mene i recite im slobodno, da je ovo obće mnenje svih pravih narodnja-ka u Dalmaoiji.

Tr. Hoćemo kao da ste i sami.
Od. Ružno je vrijeme, mi nećemo na kraj.
Žup. Ja moram, jer mi je odmah ić u Druš.
Tr. Bog vas pratio i dao dobru sreću.
Žup. A i vami dobar put i bolji povratak. — S bogom.
Tr. i *Od.* S bogom; žvill!
Žup. Živio narod!
Tr. i *Od.* Živio narod!

J.....

Franina i Jurina.

Fr. I još šepaš!
Ju. Ter sam ti bil rekao, da ću naj-brže do Vazma nosit dar, koga sam ono sega podzima na naših kozjih cestah dobil.
Fr. Ča nisi k lekaru hodil?
Ju. Aj sam valje onda.
Fr. Pak?
Ju. Pak me ta božji človek ni po

hrvatski razumel, logo kad sam mu rekao, da me *noga boli*, mislel je, da ga pitam, ako imam *buti*, pak me je otel tja spratit!

Fr. Tako to ti ni niš propisal?
Ju. Aj je najzuda: da pij nekakov prah, a meni po njem ni danas bolje.
Fr. Prah za zlomljenu kosti!
Ju. Ma prah!
Fr. Kako te ni razumel, to te je dakle otel samo zaslepit. — Božo moj, i još se trošo toliki žulji i tolika naša muka na ljudi, ki se sve na svetu vade, samo ne jezika, da razumeju puk, ki jih težko plaća!

Neukû Nauka.

Ciepljenje, liek i proti bolesti trsja.

Skušena je stvar, da je žveplo iliti sumpor najbolji liek proti bolesti trsja. Dosad se bolno trsje liečilo, posipjuć mu mladu brest žveplovim prahom. Sad se obnašlo, da je mnogo bolje i uspješnije trsu sumpor uciopiti, kako se čovječjemu tijelu neopljuje liek proti kozicam. A to se čini ovo ovako: Čim je trs u proljetje mezgou, nizko na debli načine se na okolo po dugom tri zarezca, kako je već tra jađi, slabiji, il srednji. Zarezi imaju biti palac dugački, a duboki toliko, da neozlede

drva izpod kore. Dakle od triuh povejoh, kojimi je drvo po-vijeno, nesmiju se prorezati nego prva dva, to jest kora i liko izpod same kore; a treći povej, to jest bjelika, koja se tiče samoga drva, mora ostati netakauta; jer izmedju nje i lika proteče sok, kojim se stablo hrani. Kad je zarez gotov, uzme se tanahna pamuka iliti bumbaka, napunjena sumpornim, na puh tućenim prahom, pak se tada taj pomuk kakvim tupim nožem utisne iliti zaštaka u taj zarez, i ciepljenje je gotovo. Može bit bi bilo dobro na tom mjestu pomazati trs i kakvom smolju, da nemože voda u ranu; al to neka svaki vinogradar sam pro-sudi po okolnostih vremena i po manjem il većem broju cie-pljena traja. Kako može to liečenje trsu koristiti, svaki lahko vidi kad promisli, da životni sok, što u svakom stablu teče odozd gore, raznosi sumporni puh u mladice, te tako ubija i uništaje onu nesretnu pliesan, što se zove trsovom bolešti i što trsju toliko škodi. A da taj liek pomaže, skušilo se u Italiji s najboljim uspjehom. Trsi, koji nisu voć godinah i godinah poradi bolesti ni da bi jagodom groždja urodili, na taj su se način na jedanput izlečili i najobilatiji plod dali. Neka se dakle naši vinogradari popašće, pa gdje god vide na trsju i najmanji trag bolesti, neka ga odmah sumporom ciepe.

U kojoj dubljini sjeme najbolje proklje i potjera?

Praktični gospodar *Dr. Ischart* je s velikim trudom po-kuse činio, u kojoj dubljini sjeme najbolje proklje, to je pro-našao: u rahlu, neslogu i zraku pristupnu zemljištu, ako je pjeskovito, smije se sjeme sijati najdublje 4 palca, ako je crnca (humozno zemljište) 3 palca, na vapnovitoj lovači i glini 2 palca. — Ako je zemljište vjetrom i suncem osušeno, onda je na rahlu smrvljenu zemljištu najbolja dubljina 1 palca. — Zrno, koje bješe dublje posijano, potjeralo je doduše, al znatno kasnije, teže se je ukorjenilo i obokorilo, što ima velik upliv na daljnji razvitak usjova. S ovoga dakle gledišta valja duboko sijanje svakako zabaciti.

VI.

Jedan oval negle najde
 Kožu lavovu
 I pomisli obuci ću
 Kožnu ovu.
 Pak ogrne lavju kožu.
 Misli lav da je,
 I živinam naokolo
 Straha zadaje.
 Sve se boji, trči, bieži.
 Sve se sakriva;
 A magarac, kralj jim novi.
 Lud poskakiva.
 Nije dugo postajalo
 Toga vremena:
 Gleda čovjek gdje mu je oval
 Izpod slemena.
 Na sred polja čini mu se,
 Lav da pleše star:
 Ali glas i usi kažu,
 Da j njegov tovar

I zmo oglat i kolčnu.
 Udre dra tri put
 I oplote osla dobro,
 Jer je bio lut.
 Odvede ga svomu dvoru,
 Preti mu tovar.
 Da je htio pasti od muko
 Stromaski stvar.
 Od nesreće magarčeva
 Brzo pukne glas:
 Smije mu se od živinah
 Onaj okraj vas.

Tudjom slavom kratko vreme
 Kitić ča se moć,
 Jer ča za rug na videlo
 Tvoje djelo doč.

Različite vjesti.

* **Previšnji darovi.** Njeg. ekr. ap. Veličanstvo blagoizvolilo je pokloniti 10000 f. za olakšanje nužde u županiji sriemskoj i verovitičkoj; a pogorelecm občine Račice, u Istri, 300 for.
 * **Željeznica istarska.** U bečkom carevinskom vieću pre-tresat će se naskoro zakonska osnova radi gradjenja željez-nice iz Divače do Pula sa ogrankom u Rovinj ili Porč.
 * **Iz Tinjansćine u Istri** nam opet javljaju, akoprem je starim zastupnikom već odkada izteklo vrijeme zastupstva, da

se još ni sad nezna, kad će bit tamo novi občinski izbori. Još lanjskoga oktobra da se je kakih pedeset tamošnjih obćinarah, naime iz Tinjana, Kringe i Sv. Petra, obratilo prošnjom na Kapitanat, neka se razpišu novi izbori, al da jim Kapitanat nije na prošnju ni odgovorio. Toga radi da su se prošloga mjeseca januara utekli ravno visokomu Namjestničtvu. I zbilja, odmah zatim, 2. februara, da su bile izložene izborne listine (*liste*), al da je opet sve zamuklo, a nitko da nezna, zašto. Nego da se čuje, da su stari zastupnici zamolili višu oblast, neka se s novimi izbori pričekaja još šest mjeseci. I eno, uprav sad da se obćinari pripravlja, obratiti se na samo uzvišeno Ministarstvo i trećom prošnjom, kad im prve dvie nisu ništa pomogle. A to jim i mi svjetujemo, jer je stara rieč: *Tko se javlja, taj opravlja; a tko muči, i prav skuči!* Samo im preporučamo, neka se u prošnji neupru na drugo, nego na §. 20 obćinskoga istarskoga zakona, od 10. julya 1863., koji očito veli, da se obćinsko zastupstvo ima obnoviti svake treće godine. Nadalje nam javljaju, da se netko tamo već sada mieša nezakonito u buduće izbore, preteć ovomu i onomu, da će jih oškoditi za ovo i ono, ako nebudu glasovali za njegovo ljude. Mi neznamo, kojim ljudem voli taj strašilo, narodnim il protunarodnim; ali volio on, kojim mu drago, nitko se ga od biračah nemaraj bojati. Jer je glasovanje duševna stvar, to jest, svaki je dužan glasovati za one ljude, koji mu se po duši vide najvredniji i najpošteniji; pak je božjim i ljudskim zakonom strogo zabranjeno, siliti koga ni strašnjom ni mićenjem, da što proti duši učini. Zato i neima strahom il mitom izmamljeno glasovanje zakonske valjanosti, nego se moraju tako obavljati izbori zavrći i novi razpisati. Tko dobro za puk misli i za njegovu budućnost, tomu netreba ni strašenje ni mićenje, nego samo iskrena rieč i mužka hošjeda. Na koncu nemožemo, da našim tamo prijateljem noproporučimo, neka se već sada dogovore, koje će ljude izabrati; pa kad bude tomu vrijeme, u ku tko, s privoljem više oblasti, napiše glasovaće listice (*skede*) i neka svi složno po nje dojdou.

* **Sarenjačka bezsvrnost.** Kako čitamo u talijanskih novinah „L'Ancora“, što ovdje u Trstu izlaze, pripetio se prošloga mesopusta u Žminju takav događaj, iz kojega se jasno vidi, kamo cilja talijanska u Istri tobože prosvjeta i izobraženost. U nedjelju, dne 9. prošloga mjeseca februara, oko 4. ure popoldne, upravo kad je pobožni žminjski puk po vječerajnici izlazio iz crkve, pokazu se tu okrabuljana četiri lopova (*manigoldi*), svetogrđno oponašajuća crkvene osobe i svete crkvene obrede. Jedan bijaše naružen kao da je biskup s palicom u ruci, drugi s kadilnicom, treći s nekakvim sićom i metlicom, a četvrti htjaše im biti crkvenjak iliti crkveni poslužnik. A najmrže jest, što su ta četiri svetogrđnika stupila pred kršćeni žminjski puk iz obćinske vječnice (*palazzo comunale*); dakle iz kuće, kamo se u drugih zemljah takovi razvrtačnici gone na odgovor za svoje nespodobćine. Sarenjaci kao da misle, da su već po svem svega u Istri gospodari, pa da mogu po želji svojim slavenskim susjedom i svetu vjeru grđiti, potle su im jezik i narodnost potlačili. Pa žalibože još ima u Istri i svećenikah, koji se neuztežu s njimi u jednu tikvu puhati. Eto, sad barem vide, tko nije pravedan naprama narodnosti i jeziku, da nije pravedniji ni naprama vjeri i zakonu svojega iskrujega. A to je i naravski, jer istina i pravicu neimaju nego samo jedno lice.

* **Japanski gosti.** Dne 21. prošl. ožujka prispio je u Trst francuzki parobrod „Phase“, što je 30. siečnja odplovio iz Jokohamo u Aziji s Japanca, koji idu u Beč na svesvjetsku izložbu. Ima jih kakih 70, najviše rukodjelacah, a med njimi

je i jedan japanski knez, mladić od 16 god. Ljudi su nizki, žutkaste puti, tuponosi i golobradi. Japanci su pogani, al jih ima i mubamedanske iliti turske vjere. Parobrod je pun kreat njihovih domaćih rukotvorinah i naravskih proizvodah, što će u Beču izložiti, da sviet vidi.

* **Težaci su ljetos drazi,** kako čitamo u „Slavenskom Narodu“, 5 do 10 nvč. na dan od prošlih godinah. Kopači se plaćaju u Štajerskoj po 30 do 50 nvč., u Krauskoj po 40 do 50 novč. i dobivaju mimo plaće dva puta na dan vina, u nekih krajevih takodjer kruha i dari tople hrane.

* **Obćinsko zastupstvo koparsko** je dozvolilo 40 f. podpore Odboru talijanskih djakah u Beču.

* **Magjarsko gospodarstvo i Honvedi** iliti domobranci. Prigodom viećanja o ugarskom proračunu za g. 1873. dokazao je govornik Urmeny, da pod krunom sv. Stjepana živi 15 mil. dušah, koji će za koju godinu imati 700.000 vojnikah; i to: 350.000 u redovitoj zajedničkoj vojsci, a toliko domobranacah. — Toliko vojnikah po razmjerju pučanstva, nedava na godinu nijedna država ovoga svieta, koliko Ugarska. Jer dođim sjeverna Amerika, Inglozka i Svajcarska svake godine stavlja u vojsku $\frac{1}{10}$ %; Rusija 1; Francuzka, Italija 2; Prusija, ta najveća vojnička sila $\frac{3}{10}$ a volika Njemačka $\frac{3}{10}$ % u Ugarskoj uzimlju malno 5 od stotine dušah. Za domobrance Ugarska već sada troši svaku godinu 10 mil. a naskoro će troškovi narasti na 15 milijunah, kojim kad se pribroje ona 32 mil. za zajedničku vojsku, to će Ugarska imati protošak za svoju vojsku preko 57 mil. f. na godinu, nerada najuč ovamo 12 mil. djelatnih danah, dakle toliko stotinjakah, koji se u vojničkoj službi gube. Zalostno znisto gospodarstvo u jednoj državi, kao što je Ugarska, koja je već sada preko glave zadružena.

* **Austrijski vojni proračun za 1874. godinu,** što se do logacijama predložiti, iznaša redovitih troškovah za stojeću vojsku 87,053.499 f., izvanrednih 11,017.164 f. Uobće je ljetošnji proračun za 3 milijuna forinti viši od lanjega.

* **U izložbu (ekspoziciju) u Beču,** koja će se otvoriti već prvim Maja, a trajati do konca septembra ovoga ljeta, dozvolilo je carevinsko vieće do sada već 15,700.000 for. — Nekoji tvrde, da i ova svota neće pokriti vaš trošak, pa da će se morati izdati još koji milijundić u tu svrhu.

* **Novi Matusalem živi danas u Riojanoliru (Americi),** koji je prevalio 178 godinu dobe svoje, a imade 204 potomka. Ovako barem tvrdi konzul toga stara u Liverpulu.

Sa tršćanskoga tržišća.

Već davno nije se vidila u Trstu toli malena živahnost u trgovini, kao upravo u ovo posljednje vrijeme. — Žita je mnogo ovamo prisplelo, no se odmah odpravilo mluovom u Peštu i u poblize pokrajine, zato mu se nije niti ciena promienila. — Od 112—116 f. *pšenica* prodavala se po f. 8.50—9.5; *kukuruz* puko po f. 3.60—4.25. — Cent *kafe* Rio f. 48.50—52.50; *cukara* tuđaus. f. 21—22; *basulja* 5—7 f.; *boba* f. 5.50; *jačmena* f. 3.75—4.50; *pirinca* f. 7.75—12.50; *voska* f. 107—111; — *masta* f. 52.25—53.50; *masti* (amer.) f. 24.50—25.50; *slanina* (amer.) f. 25.50—26 novč.; *treskah* (bakalara) f. 17—19; — *kože* volovsko i kravje (ovdašnje i hrv.) f. 83—90; teleće 130—135 f.; janjeće (1 kom.) f. 1.15—20 novč. isto dalm. nvč. 90—1.5; — *vune* (neoprane) f. 36—42; — *čunjah* f. 13—15; *šiškah* ist. f. 10—21; — *lamena ulja* (petrola) f. 12.50—13.25; — *Barilo ulja* dalm. ist. 26 f. sa jakim odbitci. — *Vinu* i *vakiji* prijašnja ciena.

Ték Novacah

polag Borse u Trstu od 16 — 31 Marča 1873.

NOVCI	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
Caraki dukati (ceklini)	—	5.14 $\frac{1}{2}$	5.14	—	5.14	5.14	5.14	—	5.14	—	5.14	5.14 $\frac{1}{2}$	5.14 $\frac{1}{2}$	5.15	—	5.12
Napoleoni	—	8.70 $\frac{1}{2}$	8.70	—	8.70	8.70	8.70	—	8.70 $\frac{1}{2}$	—	8.71	8.73	8.72	8.72	—	8.70
Liro Inglesko	—	10.02	10.02	—	10.01	10.01	10.00	—	10.01	—	10.03	10.03	10.03	10.03	—	10.03
Srebro prid (aggio)	—	107.35	107.35	—	107.25	107.25	107.15	—	107.45	—	107.15	107.25	107.15	107.25	—	107.—